

ST. — NO. 1498.

Entered as second-class matter, December 6, 1907, at the post office at Chicago, Ill., under the Act of Congress of March 3d, 1879.

CHICAGO, ILL., 27. MAJA (May 27), 1936.

Published weekly at
2301 S. Lawndale Ave.

LETO — VOL. XXXI.

THOMAS IN NELSON SOCIALISTIČNA KANDIDATA

FRAKCIJSKI BOJ RAZKLAL SOC. STRANKO NA DVOJE

Starogardisti ustanovili novo stranko —
"social-demokratsko federacijo"

Militantna struja dominirala konvencijo na celi
črti. — Učinki razkola bodo vidni še v kampanji

V ČASU, ko socialisti v Franciji triumfirajo, ko so v Belgiji napredovali, ko se v Španiji pripravljajo na prevzem vlade, so se v Zed. državah na svoji konvenciji v Clevelandu, ki je Končala proši pondeljek, na vso moč prerekali, četudi je bilo na eni strani sicer očividno navdušenje, in na drugi prav tako očividna poparjenost, v obeh frakcijah pa je bila podžgana volja za boj druga proti drugi še bolj kakor pred konvencijo.

Sedanja ogromna kriza v tej deželi je očitno demonstrala ne samo nezrelost kapitalizma, da bi mogel izvesti reforme sebi v korist (dokaz nemuni žreki večine vrhovnega sodišča), ampak prav tako nesposobnost organiziranega delavstva, da se bi postavilo vsaj v bran proti naraščajočim kri-
vicam.

Konvencija ameriške socialistične stranke je imela pred seboj ne le veliko ampak ogromno naložo. Njeni pripredelitelji so skušali, da jo izvrše čimbolje. Dobili so na razpolago rádio ure, kar jih ni imela še nobena socialistična konvencija doslej. Več sto mladih ljudi je prislo na socialistično zborovanje v Clevelandu na svoje stroške izključno zato, da pomagajo ustvariti v konvenčnih demonstracijah v prilog Normanu Thomasu in militantne struje čimboljši efekt, kar se jih je — upoštevajoč njihova skromna gmotna sredstva za preživljanje — posrečilo v polni meri.

Norman Thomas je bil nominiran za predsedniškega kandidata. To je njegova tretja kandidatura za predsednika na socialističnem tiketu. Udeleženci konvencije, ne sicer vsi, ampak ogromna večina, so mu prijevali gromovite ovacije. Ne toliko raditega, ker je njegovome Norman Thomas, ampak

(Nadaljevanje na 4. strani.)

Akcija za združenje delavskih strank v Španiji

Francisco Largo Caballero, vodja socialistične stranke v Španiji, je v imenu svoje stranke sporočil uradu delavskih socialističnih internacionale v Bruselj o akciji, katere namen je združiti vse delavsko organizacije v Španiji. Le-če bo špansko delavstvo enotno, bo v stanju prevzeti vlado in uvesti socialistični program, pravi v svojih izvajanjih.

Polično so v Španiji najjačji socialisti. V zbornicu so oni največja stranka. Vlade kljub temu niso hoteli prevzeti, ker bi meščanske liberalne stranke, ki so zaeno s komunisti in socialisti v ljudski fronti, ne podpre socialističnega programa. Brez poslanev teh strank pa ljudska fronta v parlamentu nima večine.

Na industrialnem polju so socialistične unije največje, to-

medtem ko se socialisti v Zed. državah prerekajo, čemu njihova stranka ne napreduje v članstvu, se v Evropi vzpostavlja z napredovanjem. Socialisti v Španiji in v Franciji so danes bliže odločajoče moči ko kdaj prej. V vseh drugih demokratičnih deželah na evropskem kontinentu se socialistične stranke jačajo od leta do leta.

V njihovih deželah ni velikih stavk, delavcev ne streljajo in ponosa se s socialno zakonodajo, ki so si jo izvojevali po stopnjah — z velikim trudom sicer, a večinoma brez človeških žrtv. Socialistične stranke v škandinavskih deželah, na Nizozemskem, Češkem in v Belgiji niso bile v poslednjih kritičnih letih prav nič kričave. Fraz je v njihovih manifestih malo — le toliko, da dajejo ljudem korajžo. Z revolucionarnimi ne prete, jih ne oblijubljajo in ne propagirajo, docim se na konvencijah socialistične stranke v Zed. državah množe takse resolucije (jih tudi sprejemajo), kjer se govoriti kako naj vojno preprečimo, in če to ne bo mogoče, tedaj naj vojno izrabimo za zrevolucionizira-

nje mase in strmoglavljenje kapitalizma. Nato pa naj pride prehodna doba — diktatura proletariata.

Socialist je pač socialist zato, ker hoče, da se vojna prepreči, kapitalizem odpravi in zgradi socialistična ekonomska uredba. Razlike so le v taktiki, oziroma v mišljenju. Eni so za resno, težko delo, drugi so zadovoljujejo z revolucionarnimi deklaracijami in resolucijami. V malih Danskih ima socialistične stranke 195,142 članov, ali-več kot v Zed. državah vse delavsko stranke skupaj. Lani so danski socialisti napredovali z 3,147 članov; vsega skupaj imajo 1,232 klubov. V danski socialistični stranki je 68,185 žensk, kar je več, kot pa je v tej deželi vseh organiziranih socialistov in komunistov.

V zadnjih volitvah so dobili

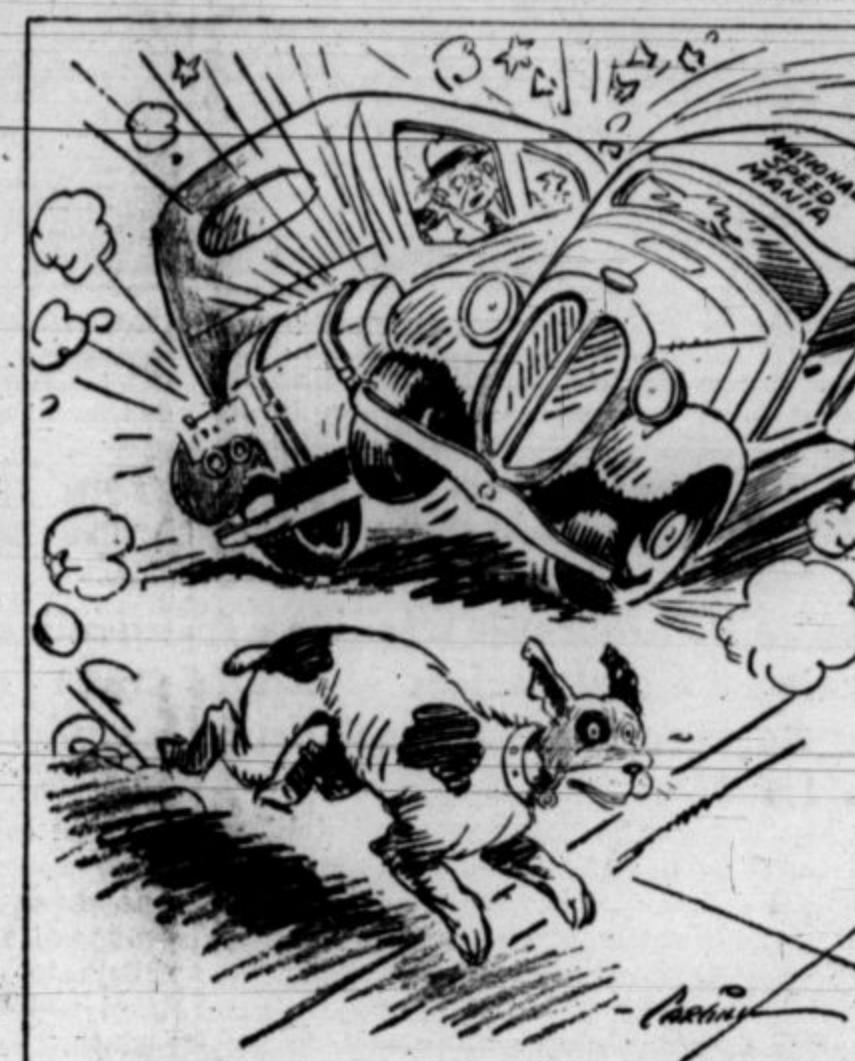
danski socialisti 46 odstotkov izmed vseh oddanih glasov. V državah, kot so Illinois, Michigan in Ohio jih ne moremo dobiti niti 5 odstotkov.

Druga primera je Nizozemska. V nji ima socialistična stranka 796 klubov, ki štejejo 87,826 članov, ali skoraj tričetrtine več karor pred letom. Vzile ekonomski krizi so člani zbrali v kampanjski fond 54,000 goldinarjev, kar je za razmere na Nizozemskem izredno visoko vsota. Dežela je odvisna z svoje prospiranje največ od vnašanja trgovine.

Socialistične stranke v Evropi so vse napakam (kdo je aktivni, bo storil pač marsikaj narobe) pokazale mnogo zrelosti in resnične izvezbanosti za graditev poti v socializem. Ameriški socialisti se od njih takhe veliko naučimo.

Moralni padec vodilne krščanske vere

Izgube življenj na ameriških cestah

Na ameriških cestah pobijejo avti poslednja leta povprečno 36 tisoč ljudi; 100,000 na leto jih je v teh negzodah pohabljene in nad milijon ranjenih. Vzrok je mnogo: nevarnost voznikov, ki pode svoje avte ne da se jim bi kam mudilo, pijani in neveči vozniki, premalo paznosti pasantov, kadar gredo preko ulic, slabia, nevarna pota, železniška križišča itd. Včina nesreč je takih, da se jih bi lahko preprečilo, če bi ljudje avtih negzod ne jemali tako brezbrizno na znanje.

Detroitski igralci in pevci ponove ob priliki XI. rednega zbora JSZ muzikalno drama "Kamnolom"

Režiser je Fran Česen in dirigent John Berlis. Petje bo spremljal Berlisov orkester. — Zbora v dvorani SNPJ se udeleži nad 80 delegatov, referentov in odbornikov. — Predstava bo v dvorani Sokol Havliček

V soboto 4. julija se dogodi prvič, da bodo v Chicagu govorovali igralci in igralke dramatskega odseka klubov št. 114 in 115 JSZ ter pevci in pevke

zbora "Svoboda" iz Detroita. Vprizorili bodo znano socialno-dramo "Kamnolom", ki jo je spisal Tone Seliškar. V muzikalno drama jo je priredil John Berlis. Z igralskim in pevskim zborom pride iz Detroita tudi njihov orkester. Predstava se bo vrnila v dvorani Sokol Havliček na South Lawndale Ave., v kateri je 1,200 sedežev.

Ker so take prilike redke, se pričakuje velike udeležbe ne le od strani naše publike v Chicagu in Ciceru, ampak tudi iz Waukegan, Milwaukee, W. Allisa, Sheboygana in več ali manj iz drugih naselbin. Iz (Nadaljevanje na 5. strani.)

Napredovanje socialističnih strank v Evropi

Medtem ko se socialisti v Zed. državah prerekajo, čemu njihova stranka ne napreduje v članstvu, se v Evropi vzpostavlja z napredovanjem. Socialisti v Španiji in v Franciji so danes bliže odločajoče moči

ko kdaj prej. V vseh drugih demokratičnih deželah na evropskem kontinentu se socialistične stranke jačajo od leta do leta.

V njihovih deželah ni velikih stavk, delavcev ne streljajo in ponosa se s socialno zakonodajo, ki so si jo izvojevali po stopnjah — z velikim trudom sicer, a večinoma brez človeških žrtv.

Socialistične stranke v škandinavskih deželah, na Nizozemskem, Češkem in v Belgiji niso bile v poslednjih kritičnih letih prav nič kričave. Fraz je v njihovih manifestih malo — le toliko, da dajejo ljudem korajžo. Z revolucionarnimi ne prete, jih ne oblijubljajo in ne propagirajo, docim se na konvencijah socialistične stranke v Zed. državah množe takse resolucije (jih tudi sprejemajo), kjer se govoriti kako naj vojno preprečimo, in če to ne bo mogoče, tedaj naj vojno izrabimo za zrevolucionizira-

nje mase in strmoglavljenje kapitalizma. Nato pa naj pride prehodna doba — diktatura proletariata.

Socialist je pač socialist zato, ker hoče, da se vojna prepreči, kapitalizem odpravi in zgradi socialistična ekonomska uredba. Razlike so le v taktiki, oziroma v mišljenju. Eni so za resno, težko delo, drugi so zadovoljujejo z revolucionarnimi deklaracijami in resolucijami.

V malih Danskih ima socialistične stranke 195,142 članov, ali-več kot v Zed. državah vse delavsko stranke skupaj. Lani so danski socialisti napredovali z 3,147 članov; vsega skupaj imajo 1,232 klubov. V danski socialistični stranki je 68,185 žensk, kar je več, kot pa je v tej deželi vseh organiziranih socialistov in komunistov.

V zadnjih volitvah so dobili

UPORABLJANJE CERKEV V ITALIJI ZA MUSSOLINIJEV IMPERIALIZEM

Deportiranje francoskega duhovnika iz Etiopije. Impotenco sv. Stolice dokazana v raznih slučajih

MUSSOLINI si ni podjarmil samo Etiopijo, ampak tudi katoliško cerkev v toliki meri, da jo poljubno uporablja v svoje imperialistične namene. Ko je italijanska armada zasedla Addis Ababo, je papež radostno pozdravil to vest, "vredna velikega, dobrega ljudstva". Dne 12. maja je pred katoliškimi časniki ponovno izrazil, da ga dosegla miru v Etiopiji izredno veseli: Svojega zadovoljstva nad italijansko zmago ni mogel krotiti, kar je mnoge katoliške svečenike v drugih deželah že presestilo. Protestirati seveda ne smejo.

Naznanih o italijanski zmagi so pozdravili z zagonom v vseh cerkvah in vseh so se vršile slovesne zahvalne maše. To početje je ostro obolel anglikanski škof Parsons v Southwarku na Angleškem, ki je na škofijski konferenci med drugim dejal, da je dolžnost duhovščine v imenu Krista obolezla nad italijansko zmago ni mogel krotiti, kar je mnoge katoliške svečenike v drugih deželah že presestilo. Protestirati seveda ne smejo.

Italijanska vlada je odredila, da morajo iz Etiopije katoliški misijonarji drugih narodnosti, ki jih naj nadomestijo Italijani. Med prvimi, ki je bil izgnan, je francoski katoliški misijonar monsignor Andre Jarousseau, apostolski vikar v Harrarju. Italijanska oblast trdi, da mu je ukazala zapustiti Etiopijo, ker je Italiji neprirozen. Iz Pariza to zanikajo. Pravijo, da je Italiji neljub zaradi širjenja francoske kulture med Etiopci. Mussolini hoče med njimi udomačiti italijansko "civilizacijo", zato morajo iz Etiopije vsi "tuji" vplivi. Francoska vlada je proti deportaciji omenjenega duhovnika naslovila italijanskega poslanika v Parizu protest, da ga izroči svoji vladi, vatikan pa molčal.

Kako zelo je cerkev v Italiji udinjana Mussoliniju, so dokaz primorski Slovenci. Brez papeževega odobrenja bi slovenski duhovniki ne bili postavljeni v italijanski kraje in italijanski med Slovence, da pomagajo pri poitalijančevanju. Vatikan, ki se zavzema za "preganjane katoličane" v Španiji in Mehiki, je molicodobril vse narobe zatiranja slovenske besede v cerkvi.

Vesti, da je papež posodil milijone lir italijanski vladi za financiranje njene vojne v Etiopiji, niso bile nikoli uradno zanikane. Pogodba, ki jo je pred leti sklenil Mussolini s sveto stolico, je katoliška cerkev v Italiji draga plačala, čeprav je dobil (Nadaljevanje na 2. strani.)

KONVENCIJA KOM. STRANKE BO MESECA JUNIJA V NEW YORKU

Vodstvo ameriške komunistične stranke se je v pričetku leta zavzelo pognati navzgor propagando za ustanovitev komunistične-delavskih strank in v sodelovanje so povabil socialiste. Ti so jim odgovorili, da bo takšna stranka kaj pomenila le, ako jo ustanove unije, ne pa komunistični agitatorji s poslovnikom socialistov in somišljenikov v unijah. Ker pa so unije sklenile letos podpirati Rooseveltovo in socialisti niso za skupni tiket s komunisti, je tajni komunistične stranke oznamenil, da se bo njena konvencija vršila 24.-28. junija v New Yorku.

Mogoče je že vedno, da inšidersajo socialističnega kandidata. Odvisno je to največ od razvoja v socialistični stranki sami. Ako bi bilo tako inšidersanje nji neljubo, kakor je bilo v zadnji volilni kampanji milauškim socialistom, tedaj komunistom ne kaže drugega, kakor da posežejo v boj s svojimi kandidati, kar prekjone tudi store. Soc. konvencija je njihovo vabilo za skupni tiket zavrnila.

Shodi in zborovanja

V Bridgeportu, O., bo dne 30. maja govoril Anton Gorden na zborovanju in prireditvi konference JSZ.

Na Syganu, Pa., bo shod članstva JSZ in somišljenikov v nedeljo 31. maja v dvorani društva Bratstvo št. 6 SNPJ. Govornik Filip Godina.

V Johnstownu, Pa., sklicuje klub št. 5 JSZ shod članstva in somišljenikov v pondeljek 1. junija v dvorani na Moxhamu. Govornik Frank Zaitz.

V Strabane, Pa., sklicuje enak shod klub št. 118 v dvorani društva Postojnska Jama SNPJ v sredo 3. junija. Govornik Frank Zaitz.

V naselbini Oglesby, Ill., bo zborovanje članstva in somišljenikov v četrtek 18. junija. Govornik John Rak.

Sodruži in somišljeniki, časi so resni! Delujte, da bodo ta in druga naša zborovanja v korist delavškega gibanja čimbolje uspela!

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILLO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTICNE ZVEZE.

NAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglaši morajo biti v našem uradu najpozneje do pondeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc.
Established 1906.Editor.....Frank Zaitz.
Business Manager.....Charles Pogorelec.
Assistant Business Manager.....John Rak Jr.

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.

Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Ave. CHICAGO, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2864.

Socialisti in Roosevelt.

Nekateri voditelji unij, ki so bili člani socialistične stranke, so od nje izstopili in izjavili, da so storili to raditev, ker so se odločili v letošnji kampanji podpirati predsednika Roosevelta. Poudarjal so, da po preprinjanju ostanejo socialisti kakor doslej in bodo i v naprej delovali za ustanovitev stranke, ki bo služila delavstvu. Letos je po njihovem mnenju v interesu unij, da stote vse v svoji moći za ponovno izvolitev sedanjega predsednika, kajti če ga reakcija, ki se zbira pod firmo republikanske stranke in Liberty lige, porazi bo to udarec za ameriško ljudstvo in posebno že za organizirano delavstvo. Vodstva unij oblačilne industrije, ki so bila doslej več ali manj naklonjena socialistični stranki, so se letos na podlagi prej navedenih argumentov odločili agitirati za Roosevelta.

Njihovo stališče je zmotno. Delavskemu razredu ni v korist. Predsednik Roosevelt je predstavnik kapitalistične stranke. Z reformami, kakršne uvaja ali propagira, ima namen sedanjem ekonomskim utrditi, ne pa ga odpraviti. To, kar je pripravljen dati delavcem, so drobtine. Roosevelt ve, da će se sistem izkorisčanja ne bo brzalo in če se za gladne in brezposelne nič ne stori, bo potrpljenje ljudstva pojemoval in ko ga bo konec, pride tudi začetek konca ameriškega kapitalizma.

Cetudi so nekatere unije po zaslugu razveljavljene Rooseveltove NRA napredovale, je vendarle dejstvo, da imajo z delajalcem prav take težkoče, kakor so jih imele na pr. pod Hooverom.

Demokratska stranka ima tako veliko večino v obeh zbornicah zveznega kongresa kakor še nikoli poprej. Mnogo legislatur v posameznih državah je popolnoma pod njeno kontrolo. Večino velikih ameriških mest upravljajo demokratje.

Stranka, ki ima tolikšno moč, bi za delavstvo res lahko veliko storila. Če bi hotela, bi legalizirala zvezno socialno zakonodajo z dodatkom k ustavi, ki bi vzel vrhovnemu sodišču moč razveljavljati zakone. Ampak demokratska stranka molči, Roosevelt pa objektivno izobilja, dovolj hrane za vse, socialno varnost itd., kakor pred štirimi leti.

Take stranke se delavecem ne izplača podpirati. Naj republikanski listi proglašajo Roosevelta še tako za socialista in njegov new deal za socialistični program, fakt ostane, da vsa demokratska stranka služi sistemu, kakršen je. Kdor izmed bivših članov soc. stranke jo podpira, ni socialist po preprinjanju, ampak oportunist. To sami priznavajo, ko pravijo, da bi bila republikanska stranka večje zlo, ako pride v vlado, zato so sklenili podpirati manjše zlo (demokratsko stranko). Če bi imeli taki ljudje dovolj dalekovidnosti in poguma, bi se raje oprijeli tukte stranke in agitirali zanjo, ki je za odpravo kapitalizma. Druge rešitve za delavstvo ni.

Spreminjanje taktike po razmerah – ali kaj?

Komunistična stranka v Franciji bo podpirala novo vlado ljudske fronte, toda komunistični poslanci ne bodo vzelni nobenega mesta v kabinetu. To se pravi, vso odgovornost za vladanje naj sprejmejo socialisti in liberalna stranka, katera se imenuje radikalno socialistična stranka.

Komunisti so še pred nekaj leti učili, da je vstopanje socialistov v koalicjske vlade izdajstvo nad proletariatom, social fašizem itd. Zdaj so za zvezo tudi z buržavzanim demokratičnim strankami v obrambi demokracije. V Nemčiji so se norčevali iz nje — dokler so jo namreč imeli! Hitler pa jim je pač zgoyoren nauk, da je tudi omejena demokracija, z vsemi hibami, ki so združene z njo v kapitalistični uredbi, boljša, kakor pa to, kar ima danes ljudstvo Italij in Nemčiji.

Tudi za sovjetsko Unijo je veliko ugodnejše, če kapitalistične dežele ostanejo demokratične. Demokratična Nemčija je bila celo v zvezi z USSR in imela z njo zelo dobre trgovske odnosaje. Hitlerjeva Nemčija pa se pripravlja, da jo napade in vrh tega vrši proti nji zelo agresivno propagando.

Kaj je nestrankska politika?

Wm. Green, predsednik A. F. of L. smatra, da je nestrankska politika, ki agitira tu za demokrata, tam za republikanca, oziroma za "delavske prijatelje", neglede ali so demokrati ali republikanci. Dalje je v očeh Ameriške delavske federacije "nestrankska" to, da predloži svoje zahteve v enaki obliki vsaka štiri leta konvenciji demokratske in konvenciji republikanske stranke. Obe jih sprejmeta prijazno na znanje in uninski voditelji začno nato z indorsiranji "delavskih prijateljev". Cetudi pravijo temu "nestranksko", je v resnicu to nič drugačega kot ogabna strankska politika in ob enem v največjo skodo delavskemu razredu.

Vojna s plini

Civilizacija je sijajno napredovala, še bolj pa njena tehnika. V civilizirani Hitlerjevi Nemčiji izdelujejo plin, proti kateremu so baje tudi maske brez moči. S pomočjo aeroplakov bo mogoče z njim zadušiti prebivalstvo vasi in mest v par urah. Ugonobil bo vsa živa bitja.

V starih barbarskih časih so se vojaki tolkli z vojaki, a v današnji civilizirani dobi se vojni aparati pripravljajo, da pomore vse od kraja.

MNOGO UDOBNOŠTI, KDOR SI JO MORE PRIVOŠČITI

PROBLEM VZGOJE OTROK IN DELAVSKI RAZRED

Borba za kontroliranje mladine v fašističnih deželah. — Cerkev prisiljena popuščati diktatorjem. — Edina prava vzgoja, koristna otrokom, je delavska vzgoja v duhu socialističnih naukov. Vsaka druga je kvarna

Do konca svetovne vojne je imela v Evropi in tudi v mnogih drugih deželah cerkev monopol v vzgojevanju otrok. S prihodom fašizma se je to spremeno. V Italiji je Mussolini cerkvi dovolil obvezne vronauk, toda cerkvenih mlađinskih organizacij ni več, niti nene cerkev učiti v Italiji nič drugega kakor katekizem. Kajti otroci v Italiji so postali pod fašizmovi posest države.

Istotako v Hitlerjevem "tretjem rajhu" in v sovjetski Uniji. V vseh teh treh deželah se sime otroke učiti edino in natanko to, kar določa vlada. Zamolčati se jim mora vse, kar jim bi vzbujalo "napačno" razvednost. Zgodovino in razvoj jim tolmačijo v duhu svojih smotrov.

Dasi so cilji vlade sovjetske Unije povsem drugi, kakor pa smotri vlad fašističnih dežel, je naveni sistem vseh priredjen s stališča, da se mora otroku vzgajati v fanatične sledbenike režima, ki je na krmi, in za bojevnike sistema ali filozofije, ki jo zastopa.

Fašistična vzgoja otrok v Nemčiji in Italiji je za bodočnost človeštva nevarnejša, kakor pa sta Hitler in Mussolini danes, kajti oba skušata iz bodočih generacij ustvariti pričaše v tako fanatičnem duhu, kakor so bili svoj čas kristjani, s to razliko, da otroke navajata tudi v militaristični duhu, v nadi, da jih psihologično in fizično pripravita za vojake, med katerimi bodo pacifistični in marksistični nazori ne samo neznani, ampak samo po sebi nesprejemljivi.

Veliko so krivi temu padcu vzgoje otrok v fašističnih in drugih reakcionarnih deželah delavski starši sami, ker so pustili najpribližno vse, v potem drugim vplivom, da so odvzeli njihovo mladež.

Vzgoja seveda ni enostavna reč. Nešteto-knjig in drugih razprav je bilo že napisano o njih. Odgoja je problem tudi tam, kjer mora vse iti po diktatorjevi volji.

Na podlagi dogodkov v po-

Tiskovni fond
Proletarca

VII. IZKAZ.

Bridgeport, O. Klub št. 11 JSZ \$10.00.

Berwyn, Ill. Frank Florjančič 77c.

Little Falls, N. Y. Elizabeth Penich 75c.

Forest City, Pa. Anton Zaitz 60c.

Waukegan, Ill. Neimenovan 25c.

Boone, Colo. Mike Pogorelec 25c.

Skupaj v tem izkazu \$12.62. Prej-

šnji izkaz \$98.72, skupaj \$111.34.

SLOVENSKI DELAVSKI CENTER

Druš. Pioneer št. 559 SNPJ je vzel dve delnici. Druga društva, ki imajo delnice Slovenskega delavskega centra žensko društvo Nada št. 102 SNPJ, ki je plačalo štiri delnice, po eno pa imata društvi Slovenski dom št. 86 in Sedje št. 449 SNPJ.

Socialni klub Slovenski delavski si je svoj prostor za balanciranje lično uredil in ga otvoril v kratkem, kakor poroča predsednik klubu Frank Alesch.

John Olip iz Clarendon Hillsa je dal Centru precej rož in drugega rastlinstva ter izdelal načrt za vrt, potem pa je delal v njemu, da ga je uredil. Pomagalo je več drugih sodrugov in somišljenikov. Dalje so prispevali razne rastline za vrt.

Mike Reading, Mrs. Mary Kosak in Joško Owen. Vrt bodo negovali člani in članice Red Falcons. V ta namen so bili prispevali tudi tukti vrtov.

Družbeni klub Slovenski center je v kritie stroškov balincarskega terena in za popravila v svoji sobi prispeval ta mesec \$175. Vsoto je postal klub.

rendon Hillsu, kjer jim je John Olip razkazal razne vrtove in cvetlične grede.

Najzad kakemu nesoglasju in tam je sodelovanje med člani povsem zadovoljivo in njim gre priznanje za delo, ki so ga izvršili največ brez odškodnine. Dela je s takim poslopljem v stavbiščem vedno precej in tudi stroškov, zato se nadejamo, da si voljo za kooperacijo ohranimo.

Ako je kdo v Chicagu interesiran v "player piano", imamo tak klavir v Centru. Kdor ga želi, naj vpraša John Raka, ki ga bo oddal proti malo odškodni.

Družbeni klub Slovenski center je v kritie stroškov balincarskega terena in za popravila v svoji sobi prispeval ta mesec \$175. Vsoto je postal klub.

S seje kluba št. 1 JSZ

Chicago, Ill. — Eden najvažnejših sklepov kluba št. 1 na preči seji v petek 22. maja je bil, da se povabi Detroitčane na ponovitev muzikalne drame "Kamnolom". V prizorjeni bo 4. julija zvečer v dvorani Sokol Hájíček. Vstopnice v predprodaji bodo po 40c in priplagajni 60c. Poslane bodo vsem klubom JSZ v tem okrožju in posameznikom, da si jih bo lahko vsakodobno nabavil po predprodajni ceni.

Ker bo treba zdaj, ko pride v Chicago poleg delegatov tudi nad 50 ljudi iz Detroita in nedvomno gostje tudi iz drugih naselbin, dobiti precej več stanovanj, je bil tozadnevi odbor povčen na 6 članov. V njemu so zdaj Justin Zaje, Kristina Turpin, Angela Zaitz, John Thaler, Jean Rak in Valentín Vidergar.

V sklad za nabavo avta z zvočnikom, ki ga je kupila socijalna stranka v Illinoisu za agitacijske namene, so nabrali nasi so-druži \$26.70.

Klub je kupil za piknik socijalne stranke, ki bo 14. junija v parku Riverview, 200 vstopnic. Prodaje pijače na pikniku pre-vzame naš klub.

Za tajnika angleškega odseka (Social Study Club) je bil izvoljen Al Rak. John Rak je poročal, da bodo razpečavali kitke za sliko. Polovico skupljene vsote bodo dali Proletarcu, drugo pa obdrže v svoji blagajni. Angleški odsek bo na zboru zastopal Jean Rak.

Louis Beniger je poročal, da bo dramski odsek ponovil v jesenjini dramo "Rdeče rože" na prireditvi društva "Delavec" št. 8 SNPJ v So. Chicago.

Chas. Pogorelec je poročal o konferenci v Milwaukeeju, ki se vršila 17. maja.

John Rak je poročal, da ima klub še nekaj izvodov Majskega Glasa. Največ so ga razpečali Joseph in Kristina Turpin, Joseph Oblak, Frank Buzjak, John Thaler in Joe Švigel.

Prireditve članic kluba št. 1 dne 28. marca je prinesla \$87.71 prebitka. Vsa vsota je bila porabljena za nakup kuhijske posode v SDC.

Anton Garden je poročal, da je dobila s. Macerl v knjižico, ki jo je izdala stranka v svoji prireditvi 3. maja (Labor Spring Festival) za blizu \$70 oglasov.

Po končanem dnevnu redu se je vršila razprava o protivojni resoluciji illinoiske socijalne stranke. Predsedoval je D. J. Lotrich.

Poročilo o dohodkih in izdatkih kluba je bilo razdano vsej članom. Dohodki so znašali \$358.60, prenos iz marca \$284.71, skupaj \$643.31. Izdatki v aprilu so znašali \$432.79. V blagajni dne 30. aprila je bilo \$210.52.

Angela Zaitz, zapisnikarica.

Konferenca J. S. Z. in Prosvetne matice v Clevelandu

Cleveland, O. — V soboto 30. maja ob 2. pop. se bo v prostorih kluba št. 27 v Clevelandu v SND na St. Clair Ave. vršila konferenca zastopnikov klubov JSZ in društva Prosvetne matice. Delokrog te konferenčne organizacije je severno-ameriško okrožje.

Riverview je prostor kakor nalašč za take prireditve. Nudi s svojimi koncesijami običajno starim in mladim, zraven pa na kraju, kjer je pikniški prostor popolnoma pod njenim upravo, tudi drugo razvedriilo.

Vstope so po 30c. Klub št. 1 jih je naročil 200. Sklenil je plačati vse. Če jih razproda, bo dobil ob vsake v svojo blagajno 20c.

Ostali naši klubi so jih naročili 250 vstopnic.

V nedeljo 24. maja je v Workmen's Circle liceju predvajal študentovski zbor Brookwood kolegija dramski spored.

Labor Spring Festival — koncertna in dramska prireditve okrajne organizacije je bila prvočasna, kar se tiče sporeda, toda udeležba je bila zelo nezadovoljiva.

Klub št. 1 je storil za njen uspeh več kot pa povprečno. Merodajni odbori so jih mogoči sklepov, koliko morajo člani in članice vsakega kluba dobiti podpisov in zbrati prispevkov v kampanjski fond.

Konvenčija socijalne stranke je kon

A. SERAFIMOVIC:

ŽELEZNA REKA

ROMAN IZ CIVILNE VOJNE V SOVJETSKI RUSIJI
Prevel iz ruščine za "Proletarca" ANGELO CERKVENIK

(Nadaljevanje.)

Tako so postali priseljenci kozaški hlapci; pravili so jim "priseljenci". Kozaki so jih poštano pestili. Njihovi otroci niso smeli obiskovati šolskih šol. Oskubili so jih, kolikor so le mogli. Če so si kupili zemljišče za svoje pristave in svoje vrtove, so jim zasolili pôste najemne, s katerimi so poravnivali vse izdatke za svoje naselbine. Pravili so jim s prezidom: "Hudičeve seme" ali "sodrga".

Priseljenci pa, ki so bili trdni kakor železo, so se začeli, ker niso imeli zemlje, pečati z rokodelstvi in v vsakovršnem industrijskem delom. Bili so zelo spretni. Hrepeli so po znanju, kulturni, soli. Kozakom so vračali milo za dragot ter so jim pravili: "Kurkuli", "oderuh" itd. Tako je plamelo medsebojno sovraščvo in preziranje. Carska vlada, generali, častniki, bogatasi in veleposestniki, so ob sovrašču tabora, kolikor se je le dalo, hujskali drugega proti drugemu. Čudežna zemlja, napojena z grekimi žolčem, zagrizenim besom, izhlapeva sovraščvo in prezir. Vendar pa se ne sovražijo prav vsi Kozaki in vsi priseljenci. Tiste, ki so se odresli berašča, ki so se s trdim delom in vztrajnostjo dokopali do bogastva, so bogati Kozaki častniki. Obogateli priseljeni so zgradili mline, najeli so si hlapce, ki so bili revni priseljeni, vložili svoj denar v banke, trgovajo so z žitom. Kozaki jih spôstujejo, zakaj njihove hiše so kriti s pločevino in njihovi skedenji so polni žita. Vrana vrani pač ne izkljuje oči.

Zakaj drvijo Kozaki ukajoč po cestah? Marčno blato brizga pod pritiskom konjskih kopit na vse strani. Strelji se bleščijo visoko pod modrim nebeskim svodom. Ali se praznuje kakšen praznik?

Cerkveni zvonovi razsipavajo vesele sinje zvoke po naselbinah, vrtovih, pristavah. Pravzapravno oblečeni Kozaki in priseljeni, dekleta in fantje, starčki in starke z upadlimi ustnicami se pomikajo po pomladansko prazničnih ulicah.

Mar je velika noč? Ne, ne, nikakor ne! Ne gre za kakšen cerkven praznik! Praznik človeštva je — prvi po tolikih stoletjih! Od kar se je rodila zemlja, prvi praznik!

DOLI Z VOJNO!

Kozaki se objemajo, objemajo tudi priseljenje, priseljeni pa prav tako Kozake. Ni več ne Kozakov ne priseljencev! Vsi so samo državljanji! Nič več ni ne "Kurkulov" ne "hudičevega semena"; vti so samo državljanji!

DOLI Z VOJNO!

V februarju so poginali carja, v oktobru pa se je v daljni Rusiji zgodoval nekaj drugega. Nihče ni natančno vedel, kaj se je zgodoval, a sreča vseh je polnila ena sama želja:

DOLI Z VOJNO!

Ta klic je zagospodoval slehernemu srcu. Tako silen in naraven je bil!

Polki pa so, drug za drugim, hrumeri s turške fronte domov. Kozaška konjenica, pehotna, topništvo, vse to je bobnalo po cestah, vse to je drvelo liki brezkončna reka v Kubanu, v domovino — z vsem orožjem, z zalogami, s strelivom in s trenom.

U Kubanu so že vladali sovjeti. Tu so se kar čez noč zbrali mestni delavci, mornarji s potopljenih ladij in mnogo, mnogo tujcev. Vsem je bilo zdajc vse razumljivo in prepričljivo: veleposestnično vprašanje, meščansko vprašanje, položaj kozaških hetmanov, carske hujskarije, podpihanje sovraščva med Kozaki in priseljeni in podpihanje sovraščva med kavkaškimi narodi. Tedaj so se sekal glave častnikov. Častnike so vezali v vrtec ter jih metali v vodo.

Prišel pa je čas oranja in čas sejanja... Sonec, prekrasno južno sonce je pohlepno zahrepel po žetvi.

"Zdaj moramo obdelati polja ter si razdeliti zemljo, čas ne čaka!" so dejali priseljeni Kozakom.

"Kako? Zemljo hočete imeti?" so vprašali Kozaki ter jih mrko pogledali.

Tako je v revolucionarni veselje padla kapela žolča.

"Tako torej, zemljo hočete imeti!"

Tedaj so Kozaki nehalo zaledovati generala in častnike, ki so kar čez noč prilezli iz svojih skrivališč. Prilezli so iz mišljih luknenj ter so na tajnih kozaških zborovanjih brusili svoje jezik.

"Boljševiki so sklenili, da bodo Kozakom vzel vso zemljo ter jo dali priseljencem, ki bodo potem najeli Kozake za hlapce. Kdor se bo temu sklepku upiral, bo pregnan v Sibirijo, vse njegovo premoženje se bo zaplenilo ter razdelilo priseljencem."

Vse kubansko ozemlje je pregrnila tema. Skrit ogenj se je plazil po stopah in globelih od naselbine do naselbine, od pristave do pristave.

"Zemlja je naša, zemlja mora ostati v naših rokah!"

Kozaki so zopet postali "kurkuli" in "oderuh". Priseljeni pa so zopet postali "hudičeve seme" in "sodrga". V marcu osemnajstega leta so juho pristavili, v avgustu pa so jo požrli. Pri tem pa so se solzili, zakaj bila je hudo vroča. Vse to se je zgodilo v času, ko je v tej deželi sonec že močno pripe-

(Dalje prihodnjih.)

ZATONITEV KNEZA STARHEMBERGA

ZLORABLJANJE CERKEV V ITALIJI
ZA MUSSOLINIJEV IMPERIALIZEM

(Nadaljevanje s 1. strani.)

vatikan visoko odškodnino in pa pravico, da se proglaši za samostojno državo. Kajti namesto samostojnosti je postala cerkev v Italiji Mussolinijeva državna cerkev in vatikan kljub svoji teoretični neodvisnosti ni bil še nikoli toliko odvisen in podložen posvetni italijanski vladni kakor je danes.

Ako ne bi bila v katoliški cerkvi disciplina tako stroga, bi to novo orientacijo vatikanskega svečeništva javno žigosal marsikat katoliški duhovnik v drugih deželah. Ampak vatikan zahteva od duhovščine absolutno pokornost in zvestobo. To je sprevideval tudi nadškof Andre Dubois de la Villerabel v Rouenu na Francoskem. Njegov generalni vikar monsignor Bertin se je zapletel v finančne manipulacije, ali bolj naravnost rečeno, uporabljal je cerkveni denar v svoje svrhe. Nadškof Villerabel ga je izročil sodišču. Ko so v vatikanu o tem izvedeli, je papež nadškofa odstavil, ker je vikařja naznani posvetni namesto cerkveni oblasti. Za odstavljenega nadškofa so se zavezali verniki v njegovem nadškofij in zahtevali, da v Vatikanu prekličejo svoj odlok. To se kajpada ni zgodilo.

Pokojni dr. Krek je nekoč v avstrijskem državnem zboru priznal, da je za cerkev veliko boljše, če je ločena od države. Vatikan se s takim stališčem ni nikdar strinjal, zato je smatral pogodbo z vladom v Rimu, s katero je postala cerkev v Italiji državna cerkev, za svojo največjo zmago v novejši dobi. V resnici je zmagal Mussolini, ki ima danes nad njo več moči kakor papež.

KOMUNISTI SE SKUŠAJO OGNITI VOLILNEMU BOJU Z INDORSIRANJU

Ena izmed novih "linij" komunistične taktike je, da se ujmikajo volilnim kampanjam povsed, kjer jim ni mogoče prisotiti ali pa organizirati takozvanljivo ljudsko fronto. V Zed. državah so skozi več kot eno leto dni skušali organizirati farmarsko-delavsko stranko, v kateri naj bi se združili za politično delo predvsem komunisti in socialisti. Kampanja zavojno se jima ni posrečila, zato so sklenili, da jo začasno ukinejo.

Pri zadnjih volitvah na Danskem je komunistična stranka sklenila, da ne bo nominirala svojih kandidatov, pač pa da bo podpirala socialistične. Ti so njihovo pomoč odklonili, če vi ne mislite resno, vrh tege se pač le predobro zavade, da ne bi mogli izvoliti na svoji listi niti enega poslanca! Medtem pa socialisti v Španiji delujejo za združenje socialistične in komunistične internacionale. Takih predlogov so storili v Bridgeportu, Conn., in zadnjič v Milwaukeeju. V obeh slučajih so priporočili socialistične kandidate, ki pa so njihovo indorsiranje odklonili.

Sprememba imena hrvatskega kom. glasila

Bivši hrvatski komunistični Radnik si je v kratki dobi že v drugič spremenil ime. Dne 22. maja je postal tednik in izšel pod imenom "Radnički Glasnik". Prej je izhajal dvakrat na teden z imenom "Glas Radnika". Ko je opustil ime "Radnik", je prenehal biti svojina komunistične stranke in oznamil, da bo odslej posest in glasilo zvezde neodvisnih hrvatskih v srbskih klubov. Zdaj je tudi to opustil in pravi, da je "list naprednih hrvatskih radnikov u Sjedinjenim Državama Amerike". Radnik je nasledil Znanje, pred Znanjem pa se je list

imenoval Radnička Straža. Tako je bil socialističen.

Za svoj program na prvi strani v okvirju tik glave "Radnički Glasnik" navaja: "Za jednaka prava stranaca! Za Farmer-Labor Partiju!"

Kot tednik bo izhajal na 4. straneh enakega formata kot ga ima Proletar, zraven pa ima prilog tabloid oblike na 12. stranah.

Govorniki na prireditvah SNP

Dne 30. maja bosta govornika na prireditvi druš. št. 274 Frank Podboy in Andrew Vi-drich. Istega dne bo govoril Filip Godina na prireditvi druš. št. 166 v naselbini Presto in Fr. Zaitz na prireditvi federacije SNP v West Newtonu. Naslednji dan bo govoril na zborovanju federacije SNP v Johnstownu.

Naročite si Proletarca, ki je res pravi delavski list.

DR. F. PAULICH
ZOBOZDRAVNIK

ordinira vsak dan razen nsrede od 9. zjutraj do 9. zvečer.

V nedeljo po dogovoru.

PHONE: CICERO 610

2125 SO. 52ND STREET

CICERO, ILL.

FENCL'S
RESTAVRACIJA IN
KAVARNA

2609 So. Lawndale Ave.
Chicago, Ill.

Tel. Crawford 1384

Pristna in okusna domaća jedila.
Cene smerne. Postreba točna.

MILWAUKEE Leader

Največji ameriški socialistični dnevnik. — Naročina: \$6.00 na leto, \$3.00 za pol leta, \$1.50 za tri meseca.

Naslov: 540 W. Juneau Ave., MILWAUKEE, WIS.

BARETINCIC & SON
POGREBNI ZAVOD

424 Broad Street
JOHNSTOWN, PA.

PARK VIEW WET WASH LAUNDRY CO.
FRANK GRILL, predsednik

1727-1731 W. 21st STREET CHICAGO, ILL.

PRVA SLOVENSKA PRALNICA V CHICAGU

Naši vozniki pobirajo perilo po vsem mestu, Cicero in Berwynu in dovozajo čistega na dom.

TOČNA POSTREŽBA DELO JAMČENO

Telefoni: CANAL 7172-7173

RAZPRAVA K SPOREDU ENAJSTEGA REDNEGA ZBORA JSZ

KAJ NAJ STORIMO NA ZBORU V KORIST NAŠIH PUBLIKACIJ?

Le malo tega, kar se sklepa na konvencijah političnih in kulturnih organizacij, se tudi faktično izvrši. Kajti laglje je sprejemati resolucije kakor pa izvesti, kar nalačajo. Delavske organizacije v tem pravilu niso izjema, kajti to, kar si določajo, zahteva veliko večjih sil in gmotnih sredstev, kakor jih danes posedujejo.

Skoro na vsakem našem zboru razpravljamo o Proletarcu in več ali manj o drugima dve ma rednima našima publikacijama (Majskem Glasu in Ameriškem družinskom koledaru).

Ze veliko dobrega smo sklenili. Ro zboru so sklepi ostali na papirju in čakali naslednjega zobra.

S. Joseph Snoy je nedavno v razpravi o zborovem sporednu pisal, da če delegati ne ukrnejo kaj definitivnega, da se dobi potovalne agitatorje za Proletarca in JSZ, bodo pustili vrzel, ki našemu pokretu ne more prineсти drugega kakor škodo.

Velika večina tistih, ki so četrtelj Proletarca, radevolje priznavajo, da je dobro urejevan list in za vzgojevanje našega delavstva v razredno zavednem duhu neprecenljive vrednosti. Ivan Vuk, ki je nedavno dobil nekaj številk Proletarca v stari kraj, pravi, da se divi živilosti slovenskih ameriških sodrugov, ki so kljub svojemu malemu številu v stanju izdajati tako glasilo, poleg pa še vsebinsko in tehnično bogato prvomajsko revijo ter Ameriški družinski koledar. To je uspeh, s kakršnim se ne more ponosati niti starokrajski socialisti, čeprav imajo ustane, med njimi Cankarjevo družbo, kakršnih mi tukaj ne zmoremo.

Ampak brez bolj razširjene in razdeljene agitacije bo breme za tiste, ki to delo med namen vrše, postalno pretežko. Drug za drugim qmaga, novih pa ne dobimo zadost, da bi nadaljevali v njihovim delom.

Anton Zornik je pričel pred letom ali dvema v Prosjeti (ne v Proletarci) priporočati sprejemimo imena, češ, "Proleta-

rec" je neprivilačno ime, težko je vanj dobiti oglase in posebno med Amerikanci je tak-nakovsko odbijač, čeprav so tudi sami večinoma že proletari. Sličnih sugestij za sprejemimo imena je bilo posebno ustveno in na sejah že precej izrečenih. Na primer med vojno, ko je že samo imo bodilo cenzorje, da so list zadrževali in mu prizadevali neprilike za zahtevanjem pojasnil in novih prevodov v angleščino.

Upravni odbor Proletarca se ni s temi sugestijami nikdar pečal. A zdaj prihajajo tudi od mladih ljudi, češ, laglje bi, jim bilo agitirati, če mu damo kako bolj zanosno, bolj "ameriško" ime. To so prejšnje le opravičevanja za neaktivnosti, oziroma za neuspehe v njih aktivnostih, kar se agitacije za Proletarca tiče.

Morda je vse to radi imena brez pomena. Kot že rečeno, upravni odbor ni smatral, da je sedanja glava lista ovira njevemu razširjenju. Socialistični list je socialističen, pa najima že kakršenkoli naziv.

Somšljener, ki stanuje blizu Ambridge, Pa., mi piše, da si naši rojaki uposleni pri mogočni Jones & Laughlin Steel kompaniji, Proletarca ne upajo naročiti, četudi jih je on skušal uveriti, da naj to store.

"Uvidel sem, da bi marsikdo naročnino plačal, pa se boje špijonov. Delo pa ne bi v teh casih ničesar rad izgubil." Dalje tolmači, da so delavci mnenja, da ima kompanija špione tudi na pošti in med Slovenci. Ako ta ali oni vidi Proletarca, záčne že po imenu soditi, češ, očividno boljševiški list.

Ponekod je strah delavcev pred naročanjem na take časopise, kot je Proletarec, upravljen. Marsikdo je bil že odslovljen radi njega, na primer po želesnem okrožju v severni Minnesotu, tu in tam v Penni in drugod. Večinoma pa je to le izgovor.

Kjer špioni na delavce pažijo, kaj čitajo, jih bodo odslovili čim ugotove, da berejo sebi koristen list, neglede kakšno je njegovo ime. Vendar pa imajo

meni njen izid napredovanje socialistične stranke, kakor je danes konstituirana, ali pa le uvod v novo socialistično stranko.

Stara garda iz New Yorka, katere vodja je bil na sestankih v Clevelandu Louis Waldman, meni, da je dosedanja socialistična stranka kot politična sila doigrala, češ, militanti niso mogli nikjer pokazati uspeha. Slednji odgovarjajo, da so prišli v soc. stranko, ko je bila v največji stagnaciji in ni njihova krivda, če je treba organizacijo graditi zopet od kraja.

Norman Thomas, ki je sprejel predsedniško nominacijo in tem težavnou kampanjsko delo, je danes poleg milwaukeeškega župana Hoana najbolj znan socialist v Zed. državah. Thomas je razen Hoana edini, o katerem so ameriški kapitalistični dnevnički pripravljeni pisati, čeprav v neprijaznem tonu.

V koliko bo George Nelson v stanju pripomoči k uspehu socialistične kampanje med farmarji, je drugo vprašanje. V Wisconsinu je že v zadnjih volilnih kampanji izšel z glasovi zelo slabo, dasi je bil jako delavni agitator.

Stará garda je pod vodstvom Louis Waldmana sklicalna v Clevelandu po svojem porazu izredno konvencijo, na kateri se je izrekla za ustanovitev nove socialistične stranke na socialno demokratičnih načelih.

Resnico o razmerah nudijo delavcem socialistični listi. Čitajte Proletarca!

Po dolgem diskuziranju so ji dali ime "Social-Democratic Federation". Za njenega predsednika je bil izvoljen James H. Maurer, ki osebno ni bil na vzoči, v začasni odbor nove stranke pa so bili izvoljeni Geo. R. Kirkpatrick, California; Edw. C. Thompson, N. J.; James Oneal, N. Y.; Lester C. Coy, Ohio; Algernon Lee, N. Y. — Morris Berman (N. Y.) je bil izvoljen za blagajnika in August Gerber (N. Y.) za tajnika.

Na obeh konvencijah so se dogajali dramatični prizori. Na regularni konvenciji so prevladovali mladi ljudje, polni navdušenja in pa kritičnih misli proti stari gardi. Na zborovanju slednje pa je bilo veliko sentimentalnosti. Poročevalce Forwarda pravi, da je imel marsikdo solzne oči: skoro vsi so vložili v pokret po par desetletij svojega dela; kar iznenaša pa se je dogodilo, da so bili potisnjeni v stranki, ki so jo gradili s tolikim trudom, v zadnje vrste, oziroma v vežo.

Norman Thomas je na take očitke odgovarjal, da je bil in je še vedno pripravljen na spravo, ampak le pod pogojem, če bo sporazum popolnoma na socialističnih načelih. Drugače pa je bolje, da tisti, ki ne morejo delovati stodostno socialistično, ostanejo izven socialistične stranke.

Proletarec bo tolmačil sklep, ki se tičejo naše zveze in socialistične stranke, podrobnejši v prihodnjih številkah.

Stará garda je pod vodstvom Louis Waldmana sklicalna v Clevelandu po svojem porazu izredno konvencijo, na kateri se je izrekla za ustanovitev nove socialistične stranke na socialno demokratičnih načelih.

Resnico o razmerah nudijo delavcem socialistični listi. Čitajte Proletarca!

Vzliči vsemu sugestije za sprejemimo imena lahko tudi dobro stran, med drugim povečanje zanimanja.

Hrvatski komunistični Radnik na primer je bil prva leta ustanovitev komunistične stranke ekstremno komunistično glasilo. V velikem zamahu komunističnega gibanja med ameriškimi Hrvati se je razširil toliko kot še noben jugoslovenski delavski list v tej deželi. Postal je celo dnevnik. A kmalu je začel naročnike izgubljati. Obljubljane revolucije in komunizma ni bilo od nikoder, pač pa so se množila odslavljana delavcev hrvatske narodnosti, ker so agitirali in širili svoj komunistični list. Prenehale je kot dnevnik in postal tednik, "a v številu naročnikov je bolj nazadoval.

Za strategični izhod so mu spremeniли ime in ga izročili v posest hrvatskim in srbskim neodvisnim delavskim klubom.

Vodijo jih sicer komunisti: toda njih zveza je samostojna organizacija.

Meseca maja to leto so mu spremeniли iz "Glas Radnika" v "Radnički Glasnik", pod tem imenom pa je označen "List NAPREDNIH hrvatskih delavcev v Zed. državah." (Podčrtanje moje.)

Torej nič več komunističnih, ampak "progresivnih" delavcev!

Kajpada, list piše še naprej za komunistično stranko in sovjetsko Unijo. Ampak ob enem konkurira drugim hrvatskim listom v hrvatskem nacionalizmu in jim pomaga reševati na svoj način takozvano hrvatsko vprašanje.

Mojemu okusu je tak breznačelni oportunitizem zoperen, toda oni se hvalijo, da imajo zdaj svojo tiskarno, več pravilačnosti med neukoč maso in s tem boljše izglede za obstanek. V borbi, da se ohranijo, so zavrgli unijski znak in najemajo tiskarske delavce zā ceeno po kakršni jih morejo dobiti.

Socialisti nismo za take metode. Ampak primera bivšega Radnika, zdaj Radnički Glasnik, navajam zato, da čitatelji uvidijo, kako delamo mi in kako delajo drugi.

Nedvomno bi bila kaka spremembna na polju naših publikacij koristna, toda ne tako, ki bi pomenila kršenje načela. Nekateri priporočajo spremembimo imena Proletarcu, drugi potovalne agitatorje, tretji bolj poljudno urejevan list.

Edino konstruktivno delo na prihodnjem zboru pa bo glede Proletarca tisto, ki bo imelo temeljni namen in zadostno energijo, da se to glasilo razširi in uveljavlji med ljudstvom.

F. Z.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

meni njen izid napredovanje socialistične stranke, kakor je danes konstituirana, ali pa le uvod v novo socialistično stranko.

Stará garda iz New Yorka, katere vodja je bil na sestankih v Clevelandu Louis Waldman, meni, da je dosedanja socialistična stranka kot politična sila doigrala, češ, militanti niso mogli nikjer pokazati uspeha. Slednji odgovarjajo, da so prišli v soc. stranko, ko je bila v največji stagnaciji in ni njihova krivda, če je treba organizacijo graditi zopet od kraja.

Norman Thomas, ki je sprejel predsedniško nominacijo in tem težavnou kampanjsko delo, je danes poleg milwaukeeškega župana Hoana najbolj znan socialist v Zed. državah. Thomas je razen Hoana edini, o katerem so ameriški kapitalistični dnevnički pripravljeni pisati, čeprav v neprijaznem tonu.

V koliko bo George Nelson v stanju pripomoči k uspehu socialistične kampanje med farmarji, je drugo vprašanje. V Wisconsinu je že v zadnjih volilnih kampanji izšel z glasovi zelo slabo, dasi je bil jako delavni agitator.

Stará garda je pod vodstvom Louis Waldmana sklicalna v Clevelandu po svojem porazu izredno konvencijo, na kateri se je izrekla za ustanovitev nove socialistične stranke na socialno demokratičnih načelih.

Resnico o razmerah nudijo delavcem socialistični listi. Čitajte Proletarca!

Vzliči vsemu sugestije za sprejemimo imena lahko tudi dobro stran, med drugim povečanje zanimanja.

Hrvatski komunistični Radnik na primer je bil prva leta ustanovitev komunistične stranke ekstremno komunistično glasilo. V velikem zamahu komunističnega gibanja med ameriškimi Hrvati se je razširil toliko kot še noben jugoslovenski delavski list v tej deželi. Postal je celo dnevnik. A kmalu je začel naročnike izgubljati. Obljubljane revolucije in komunizma ni bilo od nikoder, pač pa so se množila odslavljana delavcev hrvatske narodnosti, ker so agitirali in širili svoj komunistični list. Prenehale je kot dnevnik in postal tednik, "a v številu naročnikov je bolj nazadoval.

Za strategični izhod so mu spremeniли iz "Glas Radnika" v "Radnički Glasnik", pod tem imenom pa je označen "List NAPREDNIH hrvatskih delavcev v Zed. državah." (Podčrtanje moje.)

Torej nič več komunističnih, ampak "progresivnih" delavcev!

Kajpada, list piše še naprej za komunistično stranko in sovjetsko Unijo. Ampak ob enem konkurira drugim hrvatskim listom v hrvatskem nacionalizmu in jim pomaga reševati na svoj način takozvano hrvatsko vprašanje.

Mojemu okusu je tak breznačelni oportunitizem zoperen, toda oni se hvalijo, da imajo zdaj svojo tiskarno, več pravilačnosti med neukoč maso in s tem boljše izglede za obstanek. V borbi, da se ohranijo, so zavrgli unijski znak in najemajo tiskarske delavce zā ceeno po kakršni jih morejo dobiti.

Socialisti nismo za take metode. Ampak primera bivšega Radnika, zdaj Radnički Glasnik, navajam zato, da čitatelji uvidijo, kako delamo mi in kako delajo drugi.

Nedvomno bi bila kaka spremembna na polju naših publikacij koristna, toda ne tako, ki bi pomenila kršenje načela. Nekateri priporočajo spremembimo imena Proletarcu, drugi potovalne agitatorje, tretji bolj poljudno urejevan list.

Edino konstruktivno delo na prihodnjem zboru pa bo glede Proletarca tisto, ki bo imelo temeljni namen in zadostno energijo, da se to glasilo razširi in uveljavlji med ljudstvom.

F. Z.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

meni njen izid napredovanje socialistične stranke, kakor je danes konstituirana, ali pa le uvod v novo socialistično stranko.

Stará garda iz New Yorka, katere vodja je bil na sestankih v Clevelandu Louis Waldman, meni, da je dosedanja socialistična stranka kot politična sila doigrala, češ, militanti niso mogli nikjer pokazati uspeha. Slednji odgovarjajo, da so prišli v soc. stranko, ko je bila v največji stagnaciji in ni njihova krivda, če je treba organizacijo graditi zopet od kraja.

Norman Thomas, ki je sprejel predsedniško nominacijo in tem težavnou kampanjsko delo, je danes poleg milwaukeeškega župana Hoana najbolj znan socialist v Zed. državah. Thomas je razen Hoana edini, o katerem so ameriški kapitalistični dnevnički pripravljeni pisati, čeprav v neprijaznem tonu.

V koliko bo George Nelson v stanju pripomoči k uspehu socialistične kampanje med farmarji, je drugo vprašanje. V Wisconsinu je že v zadnjih volilnih kampanji izšel z glasovi zelo slabo, dasi je bil jako delavni agitator.

Stará garda je pod vodstvom Louis Waldmana sklicalna v Clevelandu po svojem porazu izredno konvencijo, na kateri se je izrekla za ustanovitev nove socialistične stranke na socialno demokratičnih načelih.

Resnico o razmerah nudijo delavcem socialistični listi. Čitajte Proletarca!

Vzliči vsemu sugestije za sprejemimo imena lahko tudi dobro stran, med drugim povečanje zanimanja.

Hrvatski komunistični Radnik na primer je bil prva leta ustanovitev komunistične stranke ekstremno komunistično glasilo. V velikem zamahu komunističnega gibanja med ameriškimi Hrvati se je razširil toliko kot še noben jugoslovenski delavski list v tej deželi. Postal je celo dnevnik. A kmalu je začel naročnike izgubljati. Obljubljane revolucije in komunizma ni bilo od nikoder, pač pa so se množila odslavljana delavcev hrvatske narodnosti, ker so agitirali in širili svoj komunistični list. Prenehale je kot dnevnik in postal tednik, "a v številu naročnikov je bolj nazadoval.

Za strategični izhod so mu spremeniли iz "Glas Radnika" v "Radnički Glasnik", pod tem imenom pa je označen "List NAPREDNIH hrvatskih delavcev v Zed. državah." (Podčrtanje moje.)

Torej nič več komunističnih, ampak "progresivnih" delavcev!

Kajpada, list piše še naprej za komunistično stranko in sovjetsko Unijo. Ampak ob enem konkurira drugim hrvatskim listom v hrvatskem nacionalizmu in jim pomaga reševati na svoj način takozvano hrvatsko vprašanje.

Mojemu okusu je tak breznačelni oportunitizem zoperen, toda oni se hvalijo, da imajo zdaj svojo tiskarno, več pravilačnosti med neukoč maso in s tem boljše izglede za obstanek. V bor

Karl Kautsky:

KAPITALISTIČNA ČASOPISNA KORUPCIJA IN DELAVSTVO

Zbirati moročila z vsega sveta je za posameznika nemogoče. Časopisi so tisti aparati, ki zbirajo ta poročila in jih sporejajo. Ureditev in vzdrževanje takega aparata je nenavadno draga in postaja tem dražje, čim bolj se razvija svetovni promet. Zato so veliki dnevniki nujno kapitalistična podjetja.

(Iz Delavske Politike.)

Jospeh Martinek pride na obisk v Ameriko

Znani češki socialistični žurnalista in orator Joseph Martinek pride v Zed. države na delavsko olimpijado v Clevelandu. Dne 12. junija bo govoril v Chicagu v dvorani Sokol Havliček.

S. Martinek je živel dolgo v Clevelandu, kjer je urejeval češki socialistični teden. Zdaj je uposlen v tredništvu socialističnega dnevnika v Pragi.

Izlet na Salem

Salem, O. — Piknik, ki ga je klub št. 24 JSZ priredil lansko leto, je še sedaj vsem v spominu. Uspeh je bil vsestranski in udeleženci so se najboljše zabavali. Letos ga klub priredi v nedeljo 7. junija.

Klub je na prošli seji dobil štiri nove člane. Na zboru JSZ ga bo zastopal Frances Mihovec.

Seje kluba se bodo odslaj vršile vsaki drugi petek v mesecu. — Poročevalac.

Izlet društva Ljubljane

Barberton, Ohio. — Društvo Ljubljana priredi v soboto 30. maja velik piknik v Haporan Gardnu. Nanj vabimo vse Slovence v Barbertonu in v bližnjih naseljih. Za jedajo in pijačo bo vsem najbolje preskrbljeno, istotako za plesalce.

V slučaju dežja ali hladnega vremena bo ljudem ustrezno s serviranjem tople hrane in vrceve pijače.

Mary Sustarsic.

Dež v Salemu niti piknikov ne prepriči

Salem, O. — Pravijo, če hoče kdo dežja, naj pridobi kako društvo ali klub za prireditve piknika. Ko hitro pride čas za prihajanje na tak izlet, že se vsuje ploha. Neki klub v naši JSZ ima še posebno tako srečo — ne samo poleti, ampak še pozimi in spomadi.

Naš zadnji piknik v Salemu, ki ga je priredil klub št. 24, je naletel na enako negzodo. Ampak klubova mladost in volja klubovati vsaj dežju je bila toljšna, da je naša prireditev vseeno sijajno izšla.

V nedeljo 7. junija jo spet priredi. To bo ob enem proslava petletnice našega kluba št. 24 JSZ.

Posebite nas v čimvečjem stevilu. — Vabi odbor.

Knjige!

Kadar naročate knjige, poslužite se Proletarjeve knjigarnice.

Detroitski igralci in pevci ponove ob priliki enajstega rednega zborna J. S. Z. muzikalno drama "Kamnolom"

(Nadaljevanje s 1. strani.)

virana večerja v spodnji dvorani Sokol Havliček, v kateri je prostora za več sto ljudi. Po predstavi bo prosta in plesna zabava.

V četrtek 2. julija bo zbirališče delegatov v Slovenskem delavskem centru. Tu se snidejo spet v petek 3. julija zvezčer. Zbor bo zaključen v nedeljo 5. julija popoldne. Iz doseganjih prijav je razvidno, da se ga udeleži okrog 80 delegatov, referentov in odbornikov. Volitve končajo dne 31. maja. Do 25. maja je prijavilo dele-

gate 23 klubov JSZ, 5 angleških odsekov, 2 konferenčnih organizacij klubov JSZ in Prosvetne matice, 16 društev včlanjenih v Prosvetni matici, štiri

JETNIKI V ALCATRAZU

ki pišejo skrivnostne besede 'mene, tekel, ufras'?"

Nehote sem se ogledal, kolpa je dréalo pod mano, po gladki cesti in valovi gor, vse zelenih, so me sledili.

Smrtan kosa

Midvale, Utah. — V bolnišnici Salt Lake je dne 16. maja umrl Andy Palčič, član družine Edinost št. 12 SNPJ in društva Zapadni Junaki št. 4 ZSZ. Rojen je bil v vasi Metle pri Novi vasi na Kranjskem l. 1873. V Midvalu je živel nad 25 let. Zapusča sina edinca. Omenjeni društvi sta mu priredila veličasten pogreb. Vodil ga je slovenski pogrebnik J. Stampfel iz Bingham Canyona.

Poročevalac.

Soc. mladinska organizacija na Danskem

Socialistična mladinska organizacija na Danskem ima 24,7000 članov. Lani je napredovala za blizu 1,600 članov.

PRIREDBE KLUBOV J. S. Z.

V sledečem seznamu so priredbe klubov JSZ, konferenčnih organizacij in socialističnih pevskih zborov. Ako priredeva vašega kluba ni vključena, nam sporočite.

MAJ

BRIDGEPORT, O. — Konferenca JSZ na Spominski dan 30. maja v društveni dvorani. Prične se se 10. dopoldne.

COLLINWOOD, O. — V nedeljo 24. maja shod klubov št. 49 v SDD.

BRIDGEPORT, O. — Predstava in veselica kluba št. 11 JSZ na Spominski dan 30. maja.

JUNIJ

SALEM, O. — Piknik kluba št. 24 v nedeljo 7. junija.

CHICAGO, ILL. — Piknik socialistične stranke v nedeljo 14. junija v parku Riverview. Sodelujejo tudi klubi JSZ.

WAUKEGAN, ILL. — Piknik kluba št. 45 JSZ v nedeljo 21. junija. Prostor bo naznajan pozneje.

JOHNSTOWN, PA. — Piknik kluba št. 5 v nedeljo 28. junija.

JULIJ

CHICAGO, ILL. — XI. redni zbor JSZ na Prosvetne matici dne 3., 4. in 5. julija.

CHICAGO. — Dramski odsek JSZ iz Detroitu vprizori s sodelovanjem pevskega zborna "Svoboda" v soboto 4. julija v dvorani Sokol Havliček muzikalno drama "Kamnolom".

CLEVELAND, O.—Izlet članstva kluba št. 28 v prijetljiv 12. juliju k Joe Zornu, Bradley Road.

AVGUST

SHEBOYGAN, WIS.—Piknik kluba št. 235 JSZ v nedeljo 2. avgusta v Lake View parku.

CLEVELAND, O.—V nedeljo 2. avgusta piknik kluba št. 27 JSZ in soc. pev. zborna "Zarja" na Močilnikarjevi farmi.

SEPTEMBER

CHICAGO.—Piknik v korist Proletarja meseca septembra. Datum sporočimo pravočasno.

OKTOKER

CHICAGO.—V nedeljo 25. oktobra drama predstava kluba št. 1 v dvorani CPS.

NOVEMBER

CLEVELAND.—V četrtek 26. novembra na Zahvalni dan koncert soc. pev. zborna "Zarja".

CHICAGO.—V nedeljo 22. novembra koncert "Save" v dvorani SNPJ.

DECEMBER

CHICAGO.—Silvestrov zabava kluba št. 1 JSZ v dvorani SNPJ.

FEBRUAR 1937

CHICAGO.—Prireditev v korist Proletarja v nedeljo 28. feb. v dvorani SNPJ.

Memorial Day For Peace

(Continued from page 6.)

the thousands of teachers and ministers, poets and writers who help man attain his great heritage.

Pericles, in dying, reproved his friends for glorifying him for his military deeds. His peaceful labors, he declared, were his really enduring contributions to Athens. Pericles' friends had many imitators. Every country is filled with war memorials in statues, cannons, plaques and similar eyewores. Peace memorials are almost non-existent and there is said to be but one monument to the obscure heroes of our everyday life, that to the radio operators on ship in Battery park, New York.

In changing the present military mind-set which dominates our traditions and many of our actions, this movement of honoring peace heroes may well play an important role. Why not try a Peace Heroes' day in your community this May 30? Schools, churches and labor organizations will find this another means of demonstrating the high patriotism of constructive work.

—World Events.

THE FALCON NEST

"Modern Times"

Did you notice in Chaplin's film: The automatic feeding machine so that bosses could make men work even while they ate?

The machinery after machinery that should make work easier, and yet there was no end to the speed-up system?

That the mechanical routine of doing the same thing over and over again made Chaplin a nervous wreck?

You simply cut a small hole in the Gourd, put on a peg below it for the bird to hop on, and make a shield by cutting a circular piece of composition roofing and placing it above. Then you suspend it from a tree limb and you have a wren's house.

For the flower pot bird house, you turn the pot upside down, make a wooden base, then carefully chip out a small hole for the bird.

Let's have some of you send in suggestions of novel things you have made for around the house for these summer months of vacation from school.

playing games, acquiring a sunburn, etc.

Birthdays

Emily Mozek—May 19.
Mrs. Ophelia Zager (guide)—May 19.

Novel Birdhouses

Did you ever think of making a bird house from a diper gourd or an old flower pot?

You simply cut a small hole in the Gourd, put on a peg below it for the bird to hop on, and make a shield by cutting a circular piece of composition roofing and placing it above.

Then you suspend it from a tree limb and you have a wren's house.

Hobbies

Helen Dreslar—stitching.

Mitzi Owen—piano.

Helen Pavlin—handiwork.

Anton Podbervsek—acting.

Elvira Skavich—painting.

A name every Falcon should be familiar with: Leon Blum.

The program for the last Pioneer meeting which was made up of numbers from the juvenile department was put on almost entirely by the Falcons. Frances Omerza, who has been our accompanist for the past year, was in charge.

Vacation

Vacation for all you Falcons and other readers of our column should mean that you now have more time to write in to our little column. Let's hear from you—wherever you are!

FRiENDSHIP!

(Send your correspondence to Mary Jugg, 4134 W. 24th Place, Chicago.)

MILWAUKEE JSF BRANCHES PRESENT A FINE PROGRAM

Approximately 35 delegates were present at the JSF conference held in Milwaukee Sunday, May 17, at the South Side Turn Hall. It was practically the best attended conference that was held for some time. A very encouraging thing about it was, that a large number of women delegates were present.

Various local activities were reported by the representatives and considerable stress was made to carry on more local agitation to build up the circulation of our publications and increase our membership. The conference went on record to sponsor such a drive for Proletar and JSF in the near future. Plans for a one month campaign will be drafted by a special committee and submitted to all branches and their English sections within this district.

The conference also decided to hold a joint rally of all its affiliated branches and lodges, if possible on Labor Day in Waukegan. It will be a large open air mass meeting with prominent speakers both in the Slovene and English languages. It will be the opening of our campaign for the coming presidential election and it is well that our branches and lodges reserve the date now and plan to attend in a large body.

The afternoon program was sponsored by branches 37 and 180 JSF. In spite of the hail storm and thunder showers a fair number of people witnessed a fine variety program. A anti-war play "Shrapnel" was presented by an organized group of players known as Theater On The March and directed by George Hamper Jr. They gave a good account of who are the victors and who are the victims of manslaughter. Andrew Biemiller, the educational director for the Socialist Party in Milwaukee county, spoke on the dangers of war.

The dogs of war can be chained, but you can't depend on a chain made of scraps of paper.

Nov turistični biro

John R. Palandech in Chicago, je nedavno otvoril turistični in potniški biro, oziroma šifkartašnico. Palandech je lastnik tudi ogljevalne agencije ter dveh časopisov. Njegov turistični biro je na 536 S. Clark St. Vsako nedeljo od 1. do 2. oddaja varijetne točke po radiu s postaje WWAE (1200 kilociklov).

"Grandsons"

A novel about three grandsons of a Slovene worker

BY LOUIS ADAMIC

Price \$2.50

Order from

PROLETAREC BOOK STORE

2301 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS

INDIA IS ON ITS WAY WONDERFUL MARKSMEN

India recently celebrated the 50th anniversary of its national congress. In view of the struggle over the new constitution that probably lies ahead, the occasion took no small significance. A tablet was dedicated in Bombay with the following inscription:

"Here in this historic hall a band of gallant patriots laid their foundation of the Indian national congress on Dec. 28, 1885, which during all these 50 years has been built up, stone by stone, tier by tier, by courage, devotion, faith and sacrifice of countless men and women as a pledge and symbol of their invincible purpose to secure to India, their motherland, her legitimate birthright of Swaraj. This tablet is placed to commemorate its golden jubilee."

Indian inspirations for political liberty were derived from the revolutionaries and liberals of England and America. The national congress embodied these ideas. But before 1919 the rulers of Britain paid little attention to the "fanatics" in India. India's population of 300 million was divided against itself through opposing races, castes and religions; it spoke 222 different languages and dialects; it embodied cleavages of culture, custom, social position, political separation, and tradition centuries old. How could such a conglomeration of differences ever seek unity and independence?

But the miracle happened, largely through the work of a "93-pound religious mystic, whose sole garb consisted of a loin cloth and shawl, whose symbol of defiance to British power was a lowly spinning wheel, whose spiritual authority gave him precedence over princes, parliament and dominions."

The storm broke in 1919 and has not subsided yet. At first the British tried to check it by military savagery. At the Amritsar massacre Gen. Dyer ordered his troops to fire for 10 minutes into the unarmed multitudes, killing 379 and wounding 1,200, but this ghastly slaughter did not, of course, solve the Indian problem for the imperialists.

Instead there was enacted one of the most extraordinary chapters in all history. The frail mystic, Gandhi,

pitted "spirit power" against military violence—and the British empire was shaken to its foundations. No violence, said the Mahatma, and warlike Sikhs sat impassively under the blows of policemen's clubs; readily roused Moslem quietly accepted beatings in the public streets. The arms of the imperial clubbers were stayed in astonished incredulity.

There followed the campaign of civil disobedience, a disastrous boycott of British goods, challenge of the British salt monopoly and of the British liquor trade. Manchester was dazed. Up and down the land went the new Indian saint, praying, breaking down caste barriers, uniting the hostile factions. Indian unity was emerging.

The British tried concessions; the Indian reform act. Always they withheld vital powers, but always were they pushed into further concessions. The native princes threw in their lot with the rest of India and the fear of Indian independence gripped the imperialists. The right of self-government was conceded, but London continued to control India's foreign policy, the army and financial policies.

On the economic side India's situation has changed very little. India

continues to be a "province of the city of London," a field for British capital. Enormous rewards are reaped by absentee stockholders, wrung out of the toll and abject poverty of the Indian masses. Millions of underfed serfs with puny bodies and emaciated frames constitute a crying challenge which is greater than the political problem.

But India is on its way. Non-cooperation is changing into active leadership in politics, barriers to unity are being removed, and the word "Swaraj" is on all tongues. The influence of Jawaharlal Nehru, president of the congress, with his emphasis on economic realism, grows steadily.

Tremendous tasks remain to be done: political, economic, social and religious. Congress leadership tends, not away from mysticism, but toward Socialism. Jubilee issues of leading Indian newspapers carried prominently the sentiment of Patrick Henry: "Is life so dear, or peace so sweet as to be purchased at the price of chains and slavery? Forbid it, Almighty God! I know not what course others may take, but as for me, give me liberty or give me death."

World Events.

BAN CHILD LABOR

The child labor amendment has been kicked around entirely too long. Those states which have not yet ratified it are heaping shame upon the country for their unwillingness to safeguard the health of children in order to keep profits sacred.

The evil is especially outstanding today. While the use of children in industry could never be condoned, it is especially heinous now when millions of able-bodied adults are clamoring for work. Since the NRA was outlawed, the United States department of labor finds, child labor has increased by leaps and bounds. Employers who want to make money out of the children's bodies, find all bars removed and their exploitation of the defenseless youth drags down the standards of all the workers.

It isn't necessary to dwell deeply on this subject in a labor paper. Instead there was enacted one of the most extraordinary chapters in all history. The frail mystic, Gandhi,

whether organized or unorganized no worker would willingly send his child into industry unless dire need makes no other choice possible. The employer, by being permitted to hire children, refuses to employ their parents thus making it mandatory for the parents to send their children into industry.

Someone somewhere stated that a civilization can best be judged by the treatment it affords its youth. If a stranger were to go into the Paterson, N. J., silk mills, into the southern cotton mills, and into other numerous sections of the country where the weakness of childhood is exploited for the aggrandizement of greedy employers, he wouldn't think much of our civilization. There is no reason why in this country, with its wealth, with its technical proficiency, with its plant equipment, anyone under 18 years of age need be a wage earner.

The United States must save itself the disgrace of being the richest country in the world yet at the same time treating its children most negligently. Child labor must be banned and until this is done we can only admit our failure at building the kind of society mechanical ingenuity and scientific progress could make possible. As long as the child who should be in school works, our wealth is as useless to us as it would be to the savages of Uganda.

—The Brewery Worker.

Of course, comrade Oven spoke on many other things, but I am only quoting what struck my fancy. His speech was very interesting from the beginning to the end. I hope we will hear him in Milwaukee again soon.

The play "Sunday Morning" was a one act comedy, presented by branch 37. The two characters were acted by Martin and Mary Rozic. It showed what happens when a husband and wife forgets it Sunday, and the man rushes out of bed and starts off to work in a big hurry.

The Yipsels presented a fine anti-war play in English. It portrayed a boy that was blinded in the war and has just returned home.

Singing societies Naprej, Planinska roza and Zvon rendered several selections of songs in a fine manner. The accordion duet also entertained us with several good numbers.

Everything was fine, except the terrible weather that kept a good many of our people from attending the program. It rained, hailed and what-not.

Louise Bratanic Jurezyk.

THE JSF CONFERENCE AND PROGRAM IN MILWAUKEE

Milwaukee, Wis. — Branches No. 37 and 180 JSF of Milwaukee and West Allis put on a very successful program Sunday, May 17, at the South Side Turn Hall. Comrade Andrew Siemiller, Educational Director for the Socialist Party of Milwaukee was one of our speakers and gave a very interesting talk in English. Our guest speaker Joisko Oven from Chicago, who with a mixture of humor gave the audience a real treat. One of the things that struck me most, is when he said:

"There are some people who say that God is punishing us because we do not pray enough. We should pray so that nature give us more." Then he went on to say:

"Nature gives abundantly. So much in fact that thousands upon thousands of pounds of coffee are dumped into the ocean so that the bosses can keep up the price and make a profit. Thousands of bushels of potatoes and other farm products are left on the fields to decay for the same reason. Hogs were slaughtered and buried. Wheat and barley burned. And then we should pray for more! What can God do if people are crazy as all that! Nature is bountiful in all its supplies and poverty is only man-made. No amount of praying will wipe out the depression."

Louise Bratanic Jurezyk.

MEMORIAL DAY FOR PEACE

Memorial Day (May 30) is a holiday widely observed in honor of war heroes and the war dead. It has become the occasion of military displays and the glorification of warlike deeds. But not everywhere and by all people.

Peace Heroes Memorial Society (842 Lexington Ave., Cincinnati, O.) declared a few years ago that the Decoration day would be observed more appropriately if peace heroes were glorified. In furthering this idea it has made considerable progress. In many cities May 30 is the occasion for remembering the work of peace heroes, eminent and obscure. A ritual has been worked out adequate for the occasion and the records of past celebrations are available to any group interested.

"We worship the destroyer. We despise or at least ignore the builder," reads the "Chant Communale" of Horace Traugel. "You look with awe on battleship. Do you not look with as much awe upon a tunnel?... You can understand Savonarola burned at the stake. You can understand John Brown executed at Har-

(Continued on page 5.)

During the World War, George Bernard Shaw said the soldiers ought to shoot their officers and go home. It seems that the Spanish army feels somewhat that way about it. After the recent left victory at the polls, some of the high officers of the army had the more or less bright thought that they would pull off a military coup and overthrow the left, but the privates and petty officers, in sympathy with the left government, had a different idea. There were disturbances in the army, and some of the officers who planned the coup lost their lives. One captain was shot by four corporals, and as the capitalist press did not want to admit that

there had been such effective dissension in the army, it reported that he had "committed suicide by shooting himself three times through the heart and twice through the head."

He was almost as good a marksman as the gentleman who agreed with his lady friend that he would kill both of them. He thought it would be the right thing to kill himself first, so he killed himself and then killed the lady. If he had only thought of the fact that a lady precedes a gentleman into church, he might have considered it quite proper that she should precede him into heaven also.

—The Milwaukee Leader.

IS ETHIOPIA A POPULATION OUTLET FOR MUSSOLINI?

If Mussolini's Fascist invaders succeed in holding Ethiopia, it will make no difference to his supposed need of an outlet for surplus population. For if experience counts for anything, the Italian people wouldn't go there anyway. Italy's claim has recently been subjected to critical analysis by certain population experts living in Africa. The results are interesting.

A colony is economically valuable to a conqueror if it complies with the following conditions: (1) It must be sparsely populated; (2) it must possess natural resources (oil, mines, fertility of soil, etc.)—the exploitation of which is not too expensive; and (3) the climate must be suitable. How does the realm of Haile Selassie meet these requirements?

Large portions of Ethiopia are trackless deserts and inaccessible mountains which are not inhabited or cultivated now, nor will they ever be. The only fertile regions are the highland plains which at present support a population of 12 inhabitants per square kilometer. Colonial experience in tropical Africa has shown

that where such a density of population exists, there is no room for European colonizers.

As for the exploitation of the natural resources of the country, several considerations must be kept in mind. The mineral wealth of Ethiopia is still an unknown quantity and it would require many surveys before the available resources could be determined. Then railroads and roads and aqueducts would have to be built or an irrigation system provided for expansion of crops. All this would require heavy expenditures of capital. Where would Italy secure that? Under the most favorable circumstances decades would probably elapse before adequate returns were realized.

As for climate, it is true that the highlands could support white settlers, but only a small number. The climate of these uplands acts at first as a stimulus on the white man, but very shortly it leaves him exhausted. Hence the white man tends to be a supervisor and all labor is done by the natives.

In short, Ethiopia might offer attractions for Italian capitalists with huge investments who would exploit the country and its labor, but the possibility of placing large numbers of Italian settlers there is rather remote.

This being held down for so long has also made woman extremely personal. "If I had to go through with it and suffer, let the others endure the same thing" is the way we must understand most of these flowery declarations that begin, "I suffer and suffer. I wouldn't want it to be any different."

Have the women today advanced not at all from the ideas of 100 years

—Nonfrontier News Service.

"BLESS YOU, MY CHILDREN!"

ago? In 1846 when the papers announced that a "painless operation" had been performed with the help of ether, the people shook their heads. It is against the will of God to try to escape pain which He decided all of us should share," they said. Must women still admit the same kind of backwardness today?

So long as woman is dominated by this kind of "Christian" teaching so long she will be glad to suffer and cultivate a narrow, personal outlook. In Italy, the children in the first reader learn a prayer they recite daily. It asks God to help Mussolini now and forever for the peace of Italy and world! Then, in that country of the blessed Pope, the only organizations permitted for children are the Fascist—where boys handle rifles and sometimes machine guns for "peace!" *

No, the woman doctor who took it upon herself to speak for women in general was not stupid. She may not even have been so narrow as to wish unnecessary suffering for her sex. But she did not give the real reason for her statement. That reason was religion. *

Milwaukee JSF Conference

The one most encouraging and surprising feature of the Conference was the number of women delegates present. They had ideas and knew how to express them. Would that we could develop the same kind of enthusiasm in our own club meetings!

Promising Buying Guide

There is a new service announced by the Consumers Union which should be of interest and value to all housewives. A staff of chemists, engineers, and other experts has been established to test products sold on the market. All misrepresented, over-priced, non-union, dangerous, and cheapened goods will be reported every month in the "Consumers Union Reports." Then there will be a yearly buying guide.

*

Arthur Kallet, co-author of "100,000 Guinea Pigs," the first expose of frauds by manufacturers of food and drugs, is the director. Goods will be rated by their trade name. If it will fulfill all the plans set forth, it will be something no consumer will want to be without.

SEARCHLIGHT

By DONALD J. LOTRICH

At the meeting of Branch No. 1 JSF last Friday the routine reports were accepted on a dozen important matters and then we discussed the resolution on war as adopted at the State Convention of the Party at Peoria, Ill., in April. The important decisions included the suggestion to invite Branches 114 and 115 of Detroit, Mich., to reproduce song drama "Kannmoll" during the time of the eleventh regular convention of the Yugoslav Socialist Federation. I believe this is a very good move and may be responsible for an exceedingly large attendance as people from neighboring towns and Chicago should be attracted to the production. We need now to make it widely known. Due criticism was made by members of Sava which participated in the May Festival of our County organization on the fallacy of participating in poorly arranged and poorly attended programs. The tendency is to cause disension in the ranks of the singers.

The war resolution may not be the most perfectly drafted resolution but those who oppose war will find in it a pretty clear stand for the workers. It was brought out clearly that capitalist nations have never yet declared war in order to help the working class. We cannot expect any capitalist nation to assist any workers' government. If capitalist countries become aligned with Russia or any other workers' government it will always be for their own imperialist aims and never because they want to help the workers. Some thought it folly to be so specific. On that point we may agree. But certainly, we should have and be able to tell our comrades a pretty clear stand on war. Outside of the fears expressed there seemed to be no outstanding issue raised.

*
Everyday the premises of the Slovene Labor Center become more complete and more attractive. By attractive, I mean, things to do, although the beauty of it is also considerably improved with the special gardens. Some of our comrades, and friends, too, deserve praise for their assistance in adding to the value of the place.

NOTE

More English reports and Articles on Page 5